



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Var står vi nu i arbetet med en planeringsmodell för totalförsvaret och hur anpassas detta till CBRNE-frågorna?

Inga-Lill Söderkvist
Avdelningssamordnare Civilt försvar
Avdelningen för utveckling av beredskap (UB)

CBRNE-möte 23-24 januari 2019





Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Totalförsvaret

Begreppet totalförsvaret finns definierat i lagen (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap. Totalförsvaret definieras som den **”verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig.”**

Totalförsvaret består av militär verksamhet (**militärt försvar**) och civilt verksamhet (**civilt försvar**).

Regeringen kan fatta beslut om höjd beredskap vid krig eller krigsfara.

Enligt lagen om totalförsvaret och höjd beredskap (1992:1403) kan beslut fattas om höjd beredskap även ”om det råder sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige varit i krig eller krigsfara” (§ 1-3).



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Ett förändrat säkerhetspolitiskt läge





Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Samhällssäkerhet

”Det finns behov av utveckling i takt med att omvärlden och hoten mot vår säkerhet förändras. Exp. utvecklingen i vårt närområde, terrorismen, ett mer extremt väder och det absoluta beroendet av tekniska system i det moderna samhället.”

Närområde

Terrorismen

Extremväder

Ett beroende samhälle





Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Helhetssyn.





Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Samhällssäkerhet

"Det finns behov av utveckling i takt med att omvärlden och hoten mot vår säkerhet förändras. Här tänker jag särskilt på utvecklingen i Ryssland, terrorismen, ett mer extremt väder och det absoluta beroendet av tekniska system i det moderna samhället."

Ryssland
Terrorismen
Extremväder
Ett beroende samhälle







Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Regeringen beslutade 2014 i (prop.2014/15:109) att
återuppta planeringen för det civila försvaret
och angav målen i tre, ömsesidigt förstärkande delar:



Mål

**Värna
civilbefolkningen**



**Säkerställa
viktiga
samhällsfunktioner**



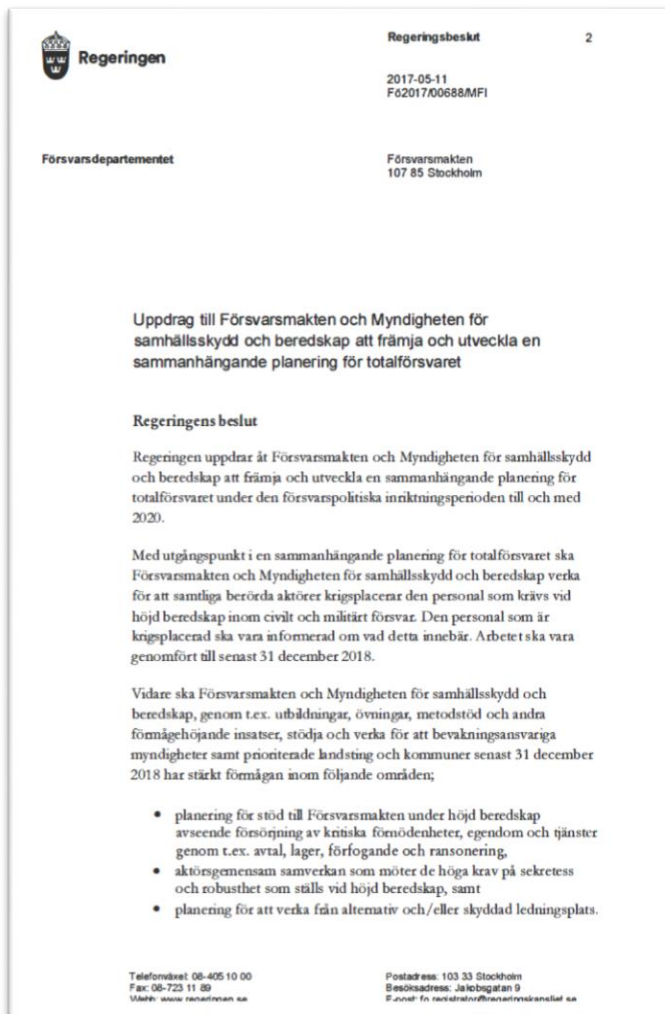
**Bidra till
Försvarmaktens
förmåga**



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Sammanhängande planering

Av regeringsbeslut den 11 maj 2017 framgår det att Försvarsmakten och MSB ska främja och utveckla en sammanhängande planering för totalförsvaret under den försvarspolitiska inriktningsperioden till och med 2020.





År 2020 har

- alla berörda aktörer återupptagit sin planering för höjd beredskap
- vi tillsammans utvecklat en sammanhängande planering
- vi stärkt förmågan inom prioriterade områden

Den sammanhängande planeringen



GEMENSAM:

- målbild
- syn på hot och hotbild
- syn på effekter som ska uppnås
- tidplan



Varför måste det hänga ihop?

- Det militära och civila försvaret måste utgå från samma planeringsförutsättningar:
 - gemensamma grundfakta som geografi, uthållighet och vad som ska dimensionera vad,
 - gemensamma antaganden om scenario och förväntad händelseutveckling samt
 - gemensamma målbilder för vad som ska uppnås.



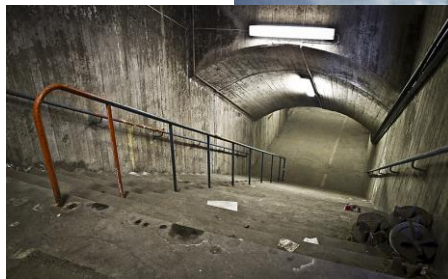
Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Under Sveriges så kallade ”strategiska timeout” efter det kalla krigets slut upphörde i princip de civila myndigheternas uppgifter inom totalförsvarsplaneringen.

1995



2030



**Elen?
Maten?
Barnen?
Sjukhusen?
Transporterna?**





Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Vad innebär den återtagna planeringen för det civila försvarets tre mål?

Mål



**Värna
civilbefolkningen**



**Säkerställa
viktiga
samhällsfunktioner**



**Bidra till
Försvarmaktens
förmåga**



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

källa "Motståndskraft Inriktning av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021-2025" Ds 2017

Totalförsvarets viktigaste uppgift är att kunna möta ett väpnat angrepp mot Sverige

Om Sverige blir angripet ska Försvarsmakten, med stöd av övriga totalförsvaret, försvara Sverige för att vinna tid, skapa handlingsfrihet och ytterst säkerställa landets självständighet



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

källa "Motståndskraft Inriktning av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021-2025" Ds 2017

I fredstid är det civila försvaret den verksamhet som genomförs i syfte att göra det möjligt för samhället att hantera situationer då beredskapen höjs och omfattar all den samhällsverksamhet som måste fungera under höjd beredskap och krig



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

källa "Motståndskraft Inriktning av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021-2025" Ds 2017

Civilbefolkningen ska värnas genom att det civila försvaret bereder skydd, rädda nödlidande och ombesörjer vård

De viktigaste samhällsfunktionerna ska säkerställas t.ex. besluts- och ledningsförmåga, transporter, det finansiella systemet, sjukvård, it och elektroniska kommunikationer



källa "Motståndskraft Inriktning av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021-2025" Ds 2017

I krig ska nödvändig försörjning trygga befolkningens basala behov av, dricksvatten, livsmedel, och energiförsörjning

Försvarsviljan hos befolkningen ska stärkas och motståndskraft mot externa påtryckningar som hotar Sveriges handlingsfrihet och rätt till självbestämmande upprätthållas



källa "Motståndskraft Inriktning av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021-2025" Ds 2017

För att kunna bistå den militära delen i
totalförsvaret att möta ett väpnat angrepp ska
berörda civila aktörer ha resurser som är
snabbt tillgängliga.

Det civila försvaret ska ha planer och god
beredskap för att kunna hantera beslut om
beredskapshöjningar



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Hur ska planeringen utformas och dimensioneras?

- Angreppet
- Samhället
- Tid
- Geografi
- Kärn- och kemiska vapen



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Utformning!

Totalförsvaret ska utformas och dimensioneras för att kunna möta väpnat angrepp mot Sverige inklusive krigshandlingar på svenskt territorium.



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Angreppet!

Ett väpnat angrepp mot Sverige kan inledas med en **förbekämpning** av basområden, ledningsnoder och annan kritisk infrastruktur

Förbekämpningen genomförs med kryssningsrobotar, ballistiska robotar, attackflyg, nätverksattacker och genom sabotage

Nyckelpersonal likvideras

Påverkansoperationer för att störa vår förmåga att fatta beslut och vår försvarsvilja kommer att vara en del i krigföringen



Samhället!

Det är av stor vikt att samhällsviktiga funktioner t.ex. elförsörjningen, telenäten, väg- och järnvägsnäten, sjö- och flygtransporter, finansiella tjänster och sjukvård kan upprätthållas i tillräcklig omfattning även under krig

Försörjningen av nödvändiga varor och tjänster måste likaså upprätthållas och samhället måste ha möjlighet att fungera på en rimlig nivå även i de delar av landet som drabbas av krigshandlingar

Befolkningen måste ges ett tillräckligt skydd mot krigshandlingar



Tid!

Det militära och det civila försvaret inom ramen för ett sammanhållet totalförsvaret ska planera för att under **minst tre månader** kunna möta och hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och vårt närområde som leder till allvarliga konsekvenser för samhällets funktionalitet

Under del av tiden och inom ramen för de tre månaderna ska det planeras för att riket är i krig och att krigshandlingar pågår på svenskt territorium med både **perioder av högintensiva strider** och perioder med något lägre stridsintensitet.



Geografi!

Stockholmsområdet, Gotland, Öresundsregionen, Västkusten med Göteborg, västra Svealand samt delar av Jämtlands och Norrbottens län är strategiskt viktiga geografiska områden i händelse av en kris eller krig

Det är mest troligt att det i första hand är dessa strategiskt viktiga områden som drabbas av direkta krigshandlingar och intensiv stridsverksamhet

Försvarsberedningen föreslår att den operativa planeringen för totalförsvaret ska utgå från militära operationer mot Sverige i form av ett antal krigsfall med olika geografiska tyngdpunkter.



Kärn- och kemiska vapen!

Kärnvapen - Befolkningen ska skyddas mot sidoverkningarna av konventionell krigföring samt i möjligaste mån mot enstaka begränsade insatser med kärnvapen

Försvarsberedningen anser att forskning och omvärldsbevakning rörande kemiska vapen och andra massförstörelsevapen är avgörande för att kontinuerligt **bedöma behovet av skydd mot dessa inom befolkningsskyddet**

Frågan om **behoven av andningsskydd** och ambition rörande förmågan att möta hot från kemiska vapen **behöver analyseras närmare** under försvarsbeslutsperioden 2021–2025



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Var står vi nu i arbetet med en sammanhängande totalförsvarsplanering?





MSB företräder det civila försvaret på central nivå genom att bland annat:

- Skapa process för gemensam beredskapsplanering
- Utveckla och beskriva hur beredskapsplaneringen ska gå till
- Samordna och driva beredskapsplanering för det civila försvaret
- Följa upp och utvärdera hur arbetet med beredskapsplanering och förmågehöjande åtgärder fortskrider



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Planeringsarbetet och utvecklingen med beredskapsplaneringen sker i sju prioriterade områdena

Energi-
försörjning



Livsmedels-
försörjning
Dricksvatten



Information och
kommunikation



Finansiella
tjänster



Skydd och
säkerhet



Trans-
porter



Hälso- och
sjukvård samt
omsorg





Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Ny beredskapsinriktning för det civila försvaret

Den 11 januari 2019 beslutade MSB om en **planeringsinriktning för det civila försvaret** som är en del i Försvarsmaktens och MSB:s uppdrag att främja och utveckla en sammanhängande planering för totalförsvaret

Innehåller **dimensionerande utgångspunkter** som bevakningsansvariga myndigheter ska omsätta i sin egen planering

Syftet med inriktningen är att skapa **en gemensam referensram** som grund för de inriktningsdokument, grundsyrer och program- och handlingsplaner som myndigheterna tar fram för att hantera en betydande samhällspåfrestning som inkluderar höjd beredskap

Planeringsinriktningen är **belagd med sekretess** och har sänts ut till berörda myndigheterna



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Vad behöver göras för att anpassa egen verksamhet och organisation?





Vad behöver du göra?

- 1) Analysera verksamhetsansvaret** - vilka delar av verksamheten måste fungera i kris och krig.
- 2) Skapa förutsättningar** - säkerställa informationssäkerheten och säkerhetsskyddet i arbetet med beredskapsförberedelser.
- 3) Beredskapsförberedelser** - genomföra en beredskapsplanläggning för verksamhet under höjd beredskap.
- 4) Leveranssäkerhet i ett samhällsperspektiv** - genom kontinuitetsplanering/hantering stärka förmågan till fortsatt verksamhet under höjd beredskap.



Centrala myndigheter

Länsstyrelser

Landsting och regioner

Kommuner

Frivilliga försvarsorganisationer

Privatpersoner

Näringsliv



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

EU Action Plan CBRN-
Security

(Åtgärdsplan för CBRN
+ E säkerhet)

OPCW

(Konventionen om
förbud mot kemiska
vapen)

Planeringsinriktning
för det civila försvaret

Sammanhängande
Planering för
totalförsvaret 2020

"Strukturutredningen"
"Näringslivsutredningen"
"Hälso- och sjukvårdsutredningen"
"Psykologiskt försvarsutredningen"

Målen:

- *Värna
civilbefolkningen*
- *Säkerställa
samhällsviktig
verksamhet*
- *Bidra till
Försvarsmaktens
förmåga*



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Avslutande ord





Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Civilt försvar – allas ansvar

Läs mer:

www.msb.se/sv/Insats--beredskap/Totalforsvar/



Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

**När det värsta inträffar ska vi
vara förberedda!**





Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Tack!